

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-06-09

Diarienummer 2023-10710

Handläggare

Stella Åkelius

Telefon: 031-383 38 30

E-post: stella.akelius@miljo.goteborg.se

Rapport 2023:07 Utvärdering av Göteborgs stads åtgärdsprogram mot buller 2019-2023

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden godkänner Rapport 2023:07 Utvärdering av Göteborgs stads åtgärdsprogram mot buller 2019-2023.
2. Miljö- och klimatnämnden skickar Rapport 2023:07 Utvärdering av Göteborgs stads åtgärdsprogram mot buller 2019-2023 till stadsledningskontoret för vidare beredning till kommunstyrelsen.
3. Miljö- och klimatnämnden skickar Rapport 2023:07 Utvärdering av Göteborgs stads åtgärdsprogram mot buller 2019-2023 för kännedom till de nämnder som är medansvariga för åtgärdsprogrammet; exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsmiljönämnden.

Sammanfattning

Göteborgs Stads åtgärdsprogram mot buller 2019–2023 antogs av kommunfullmäktige den 4 oktober 2018. Bifogad rapport är en utvärdering av gällande åtgärdsprogram. Utvärderingen redovisar en sammanställning av hur åtgärderna i programmet har genomförts och rekommendationer inför kommande åtgärdsarbete.

Åtgärdsprogrammet har bidragit till att bullerutsatta förskolor och boendemiljöer har fått bättre ljudmiljöer, arbete med att elektrifiera kollektivtrafiken har genomförts och riktlinjer och underlagsrapporter har tagits fram i syfte att underlätta fortsatt arbete med att förbättra ljudmiljön i staden.

I de fall där åtgärdsprogrammet inte har varit framgångsrikt anger flera förvaltningar att brist på resurser och förankring av programarbetet i förvaltningarna har varit en stor del av orsaken till att de åtgärder som respektive förvaltning har tagit på sig inte har blivit utförda. Det är också tydligt att mer samverkan behövs med Trafikverket för att komma till rätta med bullerproblematiken i Göteborg.

Utvärderingen redogör för flertalet lärdomar som nästa åtgärdsprogram ska arbeta med, bland annat behöver åtgärdsarbetet bli tydligare förankrat i övriga nämnder och förvaltningar, och effekterna som åtgärderna ger ska tydligare redovisas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bedömningen ur ekonomisk dimension utvecklas under rubriken förvaltningens bedömning.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bedömningen ur ekologisk dimension utvecklas under rubriken förvaltningens bedömning.

Bedömning ur social dimension

Göteborgs Stads bullerarbete bidrar till att skapa förutsättningar att nå hållbarhet även inom den sociala dimensionen. En god och hälsosam livsmiljö kräver tillgång till goda ljudmiljöer.

Bilagor

1. Rapport 2023:07, Utvärdering av Göteborgs stads åtgärdsprogram mot buller 2019-2023
2. Rapport: Utvärdering, åtgärdsprogram omgivningsbuller 2019-2023, Göteborgs stad, WSP Sverige AB, 2022-01-31

Ärendet

Av gällande åtgärdsprogram mot buller framgår att en utvärdering ska genomföras för hela programperioden, vilken ska föregå nästa revidering av programmet. Utvärderingen görs genom rapport 2023:07 (bilaga 1).

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stad är skyldig att upprätta ett åtgärdsprogram för att minska omgivningsbullrets negativa effekter på människors hälsa enligt Förordning (SFS 2004:675) om omgivningsbuller. Göteborgs Stads åtgärdsprogram mot buller 2019–2023 antogs av kommunfullmäktige 4 oktober 2018.

Åtgärdsprogrammet redogör för bullersituationen i Göteborg och syftar till att se över vilka möjligheter som finns att reducera negativa effekter av trafikbuller så långt som möjligt. Ett nytt åtgärdsprogram upprättas vart femte år.

I samband med att åtgärdsprogrammet beslutades i kommunstyrelsen (Göteborgs Stads åtgärdsprogram mot buller 2019–2023 § 698, 0688/18) fick stadsledningskontoret i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen med resultat från den planerade utvärderingen av bullerprogrammet för att ge kommunstyrelsen möjlighet till medskick inför framtagandet av nästa program.

Miljö- och klimatnämnden ansvarar för uppföljningen och utvärderingen av åtgärdsprogrammet.

Miljöförvaltningen följer upp och samordnar framdriften i åtgärdsprogram mot buller årligen genom att samverka och samla in information om arbetet med åtgärderna från medansvariga förvaltningar genom stadens bullernätverk. Uppföljningen har tidigare samordnats med den årliga uppföljningen av det miljöprogram som föregick det nu gällande Miljö- och klimatprogrammet.

Ett viktigt underlag i utvärderingen av åtgärdsprogrammet har varit rapporten *Utvärdering, åtgärdsprogram omgivningsbuller 2019-2023, Göteborgs stad* (bilaga 2). Utvärderingen har genomförts genom att intervjuar tjänstepersoner från berörda förvaltningar och kommit med rekommendationer för fortsatt arbete med åtgärdsprogram mot buller.

Utvärderingen sammanställer de viktigaste slutsatserna och erfarenheterna från arbetet med att genomföra åtgärdsprogrammet inom programperioden 2019-2023.

Förvaltningens bedömning

Göteborgs stads åtgärdsprogram mot buller för perioden 2019-2023 har varit framgångsrikt på ett flertal punkter. Flera förskolor har fått en bättre ljudmiljö och på flera platser har bullerskyddsåtgärder genomförts så att boende har fått minskade bullernivåer. Det har även under programperioden skett ett stort arbete i staden för att elektrifiera kollektivtrafiken. I stadsplaneringen har arbetet med bullerfrågan underlättats genom den förvaltningsgemensamma riktlinje för trafikbuller på skolors och förskolors ytor som tagits fram.

För åtgärdsområdet parker och grönområden har åtgärdsprogrammet inte varit lika framgångsrikt, framför allt på grund av personalomsättning och resursbrist hos park- och naturförvaltningen som varit ansvariga för åtgärden. Flera underlagsrapporter har tagits fram av miljöförvaltningen i syfte att underlätta fortsatt arbete med att kartlägga och förbättra ljudmiljön i natur- och rekreationsområden.

Göteborgs stads bullernätverk har bidragit till en bättre förvaltningsöverskridande dialog kring bullerfrågor i staden vilket har gynnat åtgärdsarbetet. I framtiden är det viktigt att bullernätverket också representeras av tjänstepersoner som arbetar med natur- och rekreationsområden för att på ett tydligare sätt sätta dessa frågor i relation till övriga frågor som diskuteras inom nätverket

Sammantaget anger flera förvaltningar att brist på resurser har varit en stor del av orsaken till att de åtgärder som respektive förvaltning har tagit på sig inte har blivit utförda. För att åtgärdsprogram mot buller ska bli framgångsrikt krävs ett nära samarbete med flera förvaltningar i Göteborgs stad. Det krävs därmed att arbetet förankras i förvaltningarna och resurser fördelas från flera håll. Det handlar om omsättning av personal, och även om svårigheter att få tag på rätt kompetens då det råder brist på projektörer och entreprenörer. Flera av åtgärderna har också saknat specifik finansiering vilket kan ha bidragit till att de inte har blivit prioriterade i verksamheterna.

En betydande andel av trafikbullret i Göteborg kommer från statliga vägar. Redan när åtgärdsprogrammet togs fram var det tydligt att det behövdes ett samarbete med Trafikverket för att komma till rätta med bullerproblematiken i Göteborg. Göteborgs stad hade då en nära dialog med Trafikverket i syfte att stärka samverkan avseende ett övergripande systematiskt åtgärdsarbete mot buller. Denna samverkan har inte varit framgångsrik i arbetet med åtgärdsprogrammet. Göteborgs Stad och Trafikverket har olika ambitionsnivåer, och olika styrdokument att förhålla sig till, vilket försvårar ett närmare samarbete i åtgärdsfrågan. Göteborgs Stad har högre ambitionsnivåer avseende åtgärder vid exempelvis bullerutsatta bostäder och skolor. Genom uppdraget från kommunstyrelsen (KS 2022-10-05 § 694), som syftade till att tillse att det finns ett systematiskt arbetssätt för påverkansarbete mot Trafikverket, har det även förtydligats från politiskt håll att denna samverkan är viktig och vilken roll som miljöförvaltningen förväntas ta i denna samverkan. När åtgärdsprogrammet revideras på nytt kommer Trafikverket bjudas in till arbete med att stärka samverkan.

När arbetet startas upp med att revidera åtgärdsprogrammet tar miljöförvaltningen, och övriga berörda förvaltningar och bolag som kommer ingå i arbetet, med sig flertalet lärdomar från denna utvärdering. Bland annat kommer en styrgrupp inrättas för att förankra arbetet i övriga förvaltningar på ett tydligare sätt. Inför kommande revidering har också nytt underlag tagits fram som ett stöd i att kunna identifiera viktiga åtgärdsområden. Det behöver i kommande arbete bli tydligt vilken relation bullerfrågan har till andra miljö- och klimatfrågor. En tydlig utmaning för kommande program är också att beskriva och följa upp effekterna som åtgärderna får. För att få större effekt av åtgärderna kommer de behöva riktas in på att lösa bullerproblematiken vid källan (reducera trafikbuller) snarare än att åtgärda det buller som uppstått, vilket är en stor utmaning.

Peter Berntsson

Tf direktör

Marcus Jahnke

Avdelningschef